

LESSONS IN קונטרס
החלק א

A TREATISE ON AHAVAS YISRAEL
BY THE REBBE RASHAB

PUBLISHER'S FOREWORD

On Simchas Torah, 5659 (1898), the Rebbe Rashab surprised the chassidim and delivered the *maamar* entitled *Heichaltzu*, which does not at all mention the theme of that festival.¹ A week-and-a-half later, on *Shabbos Parshas Noach*, many chassidim were sitting at a *farbrengen* in the room of the Rebbe Rayatz. The Rebbe Rashab was not expected to deliver a *maamar* that day² and the chassidim had gathered to share a *farbrengen* among themselves. The Rebbe Rashab surprisingly entered the room and shortly afterwards, delivered the *maamar* entitled *Heichaltzu* a second time.

Years later, the Rebbe Rayatz explained³ why his father had repeated it. One of the participants in the *farbrengen* was one of the Rebbe's relatives, a scholar of a selfless nature, but a person of a very firm character who looked down on the less scholarly members of the chassidic brotherhood. The Rebbe Rashab wanted him to hear this *maamar* which focuses on the need to eradicate disharmony and baseless hatred.

The message of the *maamar* resonated among them. It was reviewed by the chassidim, copied "hundreds and thousands of times,"⁴ and later duplicated in mimeograph. In 5709 (1948), the Rebbe Rayatz instructed our Rebbe to publish the *maamar*⁵ so that it could be studied communally by the chassidim. In the years that followed, the Rebbe would frequently instruct chassidim to study the *maamar* and pay heed to its message. In 5748 (1987), he had the *maamar* reprinted and personally distributed it to thousands. In that same year, SIE published a translation of the *maamar* in English that was guided by many instructive directives from the Rebbe.⁶

1. More specifically, the first twenty sections of the *maamar*. Regarding the Rebbe Rashab's motivation for the recitation of the *maamar* that night, see *Sefer HaSichos* 5697, p. 234.

2. In general, the Rebbe Rashab would deliver *maamarim* on Friday nights. Moreover, on that Friday, he had not delivered a *maamar* due to ill health.

3. See *Sefer HaMaamarim* 5659, p. 223.

4. See the wording of the Rebbe in his introduction to the first printing of the *maamar* in 5709.

5. At that time, the Rebbe Rayatz also provided the Rebbe with the Rebbe Rashab's manuscript of the *maamar* containing an additional twelve chapters of which the chassidim had been unaware.

6. Some of those guidelines will be mentioned in the forewords to subsequent sections.

RELEVANT TODAY

Our Sages⁷ warn of the possible repercussions of friction and strife, relating:

[The people of] David's generation were all righteous. Nevertheless, because there were malicious gossipers among them, when they went out to war, there were [those who fell] in battle.... [The people of] Achav's generation were idolaters. Nevertheless, because there were no malicious gossipers among them, when they went out to war, they were victorious.

Conversely, as the Alter Rebbe commented⁸ on the phrase,⁹ "Bless us, our Father, all as one," unity is a conduit for G-d's blessing. In this present time, when each of us feels the need for blessings from Above, it is important to cultivate a mindset that encourages a love for our fellowmen and dispels all thoughts of discord and conflict. The current year is also the 100th anniversary of the Rebbe Rashab's passing and studying his teachings strengthens our bond with him.¹⁰

Motivated by all the above, it was thought appropriate to update and reprint the translation of this chassidic classic. It is our hope that studying it will inspire its readers to "all become one fellowship, to do Your will with a perfect heart,"¹¹ and in that way usher in the age when "there will be neither famine nor war, neither envy nor competition,... 'for the world will be filled with the knowledge of G-d as the waters cover the ocean bed.'"¹²

Sichos In English

2 Iyar, 5780

* We will בעז"ה be publishing weekly installments of the maamar. If you would like to receive these texts, contact us via email sichosinenglish@gmail.com or WhatsApp 917-868-6509.

7. *Talmud Yerushalmi, Peah* 1:1.

8. *Tanya*, ch. 32.

9. Daily liturgy.

10. See the *Igros Kodesh* of the Rebbe Rayatz, Vol. 1, p. 113, explained in *Likkutei Sichos*, Vol. 27, p. 24ff.

11. High Holiday liturgy.

12. *Rambam, Hilchos Melachim* 12:5.

FOREWORD OF THE REBBE TO THE FIRST HEBREW EDITION, 5709 [1948]

We hereby publish this *maamar* entitled *Heichaltzu 5659 [1898]*.¹

According to the directive of my father-in-law, the Rebbe [Rayatz], it should be studied both publicly and privately from time to time.

Only the first twenty chapters of the *maamar* were delivered at the time by the Rebbe Rashab, of blessed memory. They were then copied by hand and mimeographed in hundreds and thousands of copies. Chapter 21-32 are hereby published for the first time from his original manuscript.

Following the instruction of my father-in-law, the Rebbe:

(a) We have appended a *maamar* that he delivered in 5694 [1933], though in slightly different order; it was based on the above *maamar*, and prompted by circumstances similar to those that gave rise to the original discourse. We have likewise included a talk that he once delivered concerning *Heichaltzu* and one of his letters on the same subject.

(b) Summaries have been added to all the chapters of both *maamarim*.

(c) I have indicated certain source references and added marginal notes.

[Signed:] Menachem Schneerson

24 Tishrei, 5709
Brooklyn, N.Y.

¹ This booklet appears as part of the scheme entitled *Kovetz Shalshelas HaOr* ("The Chain-of-Light Series"), in the Seventh Chamber (i.e., of the Rebbe of the seventh generation, counting from the Baal Shem Tov), Sixth Portal (*maamarim*). The following works have appeared so far in this *Heichal*: First *Shaar Chanoch LaNaar*; Second *Shaar Kuntreis HaTefillah*; Third *Shaar Kuntreis U'Maayan*; Fourth *Shaar Kuntreis Etz Chayim*; Fifth *Shaar Kuntreis HaAvodah*; Seventh *Shaar Toras Shalom (Sefer HaSichos)*.

(א) **וידבר ה' אל משה לאמר נקום נקמת בני ישראל מאת המדינים אחר תאסף אל עמך, וידבר משה כו' החלצו מאתכם כו' ויהיו על מדין לתת נקמת הוי' במדין אלף למטה כו' לכל מטות ישראל כו'.² וצריך להבין מה שייכת מלחמת מדין להסתלקות משה, מה שתלה אותם ב'זב"ז, שאחר שינקום מהמדינים,**

— 1 —

וידבר ה' אל משה And G-d spoke to Moshe,¹ saying, “Exact the retribution of the Children of Israel from the Midianites;

The Midianite women had seduced many Jewish men and motivated them to serve Baal Peor, causing G-d to bring a plague upon the Jewish people.² G-d was commanding Moshe to have the Jews wage war against Midian in retribution.

אחר תאסף אל עמך, afterwards you shall be gathered to your people.”

“Gathered to your people” is a Biblical euphemism for death.³

וידבר משה כו' החלצו מאתכם כו' ויהיו על מדין And Moshe spoke to the people saying, “Arm men for the army from among yourselves, so that they may go against Midian,

לתת נקמת הוי' במדין to exact the retribution of G-d from Midian.

אלף למטה כו' לכל מטות ישראל כו'. One thousand per tribe... for all the tribes of Israel.”⁴

וצריך להבין מה שייכת מלחמת מדין להסתלקות משה, It is necessary to understand the relationship between the war against Midian and the passing of Moshe:

מה שתלה אותם זה בזה, Why does the above verse indicate that the two are interdependent?⁵

1. On the subject of this *maamar* in general, see *Likkutei Torah, Parshas Mattos, the maamar* entitled *Heichaltzu*, sec. 1.

2. See *Bamidbar*, ch. 25.

3. See *Bereishis* 25:8, 17, et al.

4. *Bamidbar* 31:1-4.

5. *Midrash Rabbah*, beginning of *Parshas Mattos*.

אז יאסף אל עמו כו'. ומשמע מזה ב' דברים. הא', דמלחמת מדין הי' צ"ל ע"י משה דוקא. ולכן גם שנקנסה עליו מיתה, וכמ"ש קודם לזה בפ' פנחס³ עלה אל הר העברים כו' ונאספת כו' כאשר נאסף אהרן אחיך, ומ"מ המתין לו עד שילחום תחלה במדין, ולא הניחו מלחמה זו להיות אחר פטירתו כשארי המלחמות שהיו עתידים להיות ע"י יהושע, כי הי' צריך להיות המלחמה במדין ע"י משה דוקא, שהוא יפקוד

שְׂאָחַר שִׁינְקוּם מֵהַמִּדְיָנִים so that only after Moshe exacts retribution from
אֲזַ יֵאָסֵף אֶל עַמּוֹ כו'. the Midianites will he be “gathered to his people.”

וּמִשְׁמַע מִזֶּה ב' דְּבָרִים. Two inferences can be drawn from this verse:

הָא', דְּמִלְחַמַּת מִדְיָן First, the war against Midian had to be waged
הָיָה צָרִיךְ לְהִיטָה עַל specifically by Moshe.
יְדֵי מֹשֶׁה דִּוְקָא.

וְלִכֵּן גַּם שִׁנְקַנְסָה Therefore, although his death had already been
עָלָיו מִיָּתָה, decreed,

וּכְמוֹ שְׁכָתוּב קוֹדֵם as stated previously in *Parshas Pinchas*,
לְזֶה בְּפָרִשַׁת פְּנִיחָס

עֲלֵה אֶל הַר הָעֵבְרִים “Go up to Mount Avarim... and be gathered... as
כו' וְנִאֲסַפְתָּ כו' כַּאֲשֶׁר Aharon your brother was gathered,”⁶
נִאֲסָף אֶהְרֵן אָחִיךָ,

וּמִכָּל מְקוֹם הַמִּתֵּינִן לוֹ עַד He was nevertheless given time to first wage war
שִׁילְחוּם תַּחֲלָה בְּמִדְיָן, against Midian.

וְלֹא הִנִּיחוּ מִלְחָמָה זֹאת This war was not delayed until after Moshe's
לְהִיטָה אַחַר פְּטִירָתוֹ passing

כְּשֶׁאָרֵי הַמִּלְחָמוֹת as were the other wars that would be waged by
שֶׁהָיוּ עֲתִידִים לְהִיטָה Yehoshua in the future.
עַל יְדֵי יְהוֹשֻׁעַ,

כִּי הָיָה צָרִיךְ לְהִיטָה This implies that the war against Midian had to be
הַמִּלְחָמָה בְּמִדְיָן עַל conducted by Moshe personally.
יְדֵי מֹשֶׁה דִּוְקָא,

6. Bamidbar 27:12-13.

אנשים לצבא כו' (וע"פ פשוט י"ל דעד הכניסה לארץ נעשה הכל ע"י משה, וכמו מלחמת סיחון ועוג וחלוקת ארצם לראובן וגד כו'.⁴ ולכן גם המלחמה במדין הי' ע"י משה כו'. אמנם ממ"ש נקום כו' אחר תאסף, משמע שיש קפידא בזה שתהי' המלחמה בחייו דוקא כו'). ועוד משמע שע"י מלחמה זו נשלם שלימות שרש נשמתו,

שְׁהוּא יִפְקֹד אֲנָשִׁים לְצִבָּא כו'. It was he who had to muster the men for the army, and so on.

(ועל פי פשוט יש לומר) (Based upon a straightforward understanding of דְּעַד הַכְּנִיסָה לְאַרְץ נְעֻשָׂה הַכֹּל עַל יְדֵי מֹשֶׁה, the Torah,⁷ one might explain that all matters that preceded the entry into the land of Canaan had to be directed by Moshe,

וְכִמּוֹ מְלַחְמַת סִיחוֹן וְעוֹג, וְחִלְקַת אֲרָצָם לְרְאוּבֵן וְגַד כו'. e.g., the war with Sichon and Og, the distribution of their land to the tribes of Reuven and Gad, and the like.

וְלִכְן גַּם הַמְּלַחְמָה בְּמִדְיָן הָיָה עַל יְדֵי מֹשֶׁה כו'. Therefore, the war against Midian was also waged by him.

אָמַנְם מִמָּה שְׁכָתוּב נְקוּם כו' אַחַר תֵּאַסֵּף, However, the verse that commands him to “exact the retribution of the Children of Israel... afterwards you shall be gathered”

מִשְׁמַע שׁוֹשׁ קְפִידָא בְּזֶה שְׁתֵּהִיָּה הַמְּלַחְמָה בְּחַיֵּיו דְּדוּקָא כו'). implies that it was of particular significance that this war take place in his lifetime.)

וְעוֹד מִשְׁמַע שְׁעַל יְדֵי מְלַחְמָה זוֹ נִשְׁלַם שְׁלִמוֹת שְׁרֵשׁ נִשְׁמָתוֹ, Secondly, the verse seems to imply that the root of Moshe's soul would attain perfection as a result of this war.

Since G-d connected Moshe's passing with war against Midian, the implication is that one was dependent on the other. By waging the war against Midian, Moshe would complete his Divine service in this world and be prepared to pass into the next.

7. See Ramban on Bamidbar 31:2.

וּז"ש שאחר שינקום ממדין יאסף אל עמו, וידוע דהסתלקותו הוא תכלית העלי', ובא דוקא בשלימות עבודתו בעולם, לאחר שגמר עבודתו כפי שנקצב לו עפ"י הדיעה העליונה, אז הוא עולה בתכלית העלי' בעת הסתלקותו כו'. ועז"א נקום נקמת בני ישראל מאת המדינים ואחר תאסף כו', שבוזה נשלם שלימות שרש נשמתו בעבודתו בחייו שיעלה בעילוי אחר עילוי כו'. וכ"ז צריך להבין, למה הי' צריכה להיות

וְזֶהוּ שְׁפָתוֹב שְׁאַחַר שְׁיִנְקוּם מִמְּדִיָן יֵאָסֵף אֶל עַמּוֹ, Hence, the Torah states that after he exacts retribution from Midian he will be “gathered to his people.”

וְיָדוּעַ דְּהִסְתַּלְקוּתוֹ הוּא תְּכֵלֶיֶת הָעֲלִיָּה, It is known that the passing of a *tzaddik* represents his attainment of the highest possible level of elevation,⁸

וְכֵן דְּוָקָא בְּשִׁלְמוֹת עֲבוּדְתוֹ בְּעוֹלָם, which is reached after his work in the world has been completed.

לְאַחַר שְׁגִמְרַת עֲבוּדְתוֹ כְּפִי שְׁנִקְצָב לּוֹ עַל פִּי הַדְּעָה הָעֲלִיוֹנָה, Upon finishing the task ordained for him by the Divine Wisdom,

אֲזִי הוּא עוֹלָה בְּתֵּכֶלֶת הָעֲלִיָּה בְּעֵת הִסְתַּלְקוּתוֹ כו'. the *tzaddik's* soul rises to the ultimate spiritual heights at the moment of his passing.

וְעַל זֶה אוֹמֵר נְקוּם מִבְּנֵי יִשְׂרָאֵל מֵאֵת הַמְּדִיָּנִים, וְאַחַר תֵּאָסֵף כו', On this basis, it is possible to understand the implications of the verse, “Exact the retribution of the Children of Israel from the Midianites..., afterwards you shall be gathered...”

שְׁבִיבָה נְשִׁלְמוֹת שְׁרָשׁ נְשִׁמְתוֹ בְּעֲבוּדְתוֹ בְּחַיָּיו, שְׁיַעֲלֶה בְּעֲלוֹי אַחַר עֲלוֹי כו'. Through this war, the perfection of the root of Moshe's soul through his service during his entire lifetime will be reached, enabling him to rise from one spiritual level to another in the heavenly realms above.

וְכֵן זֶה צָרִיךְ לְהַבִּין, All of this, then, must be understood:

8. See *Siddur im Dach, Shaar Lag BaOmer*; Tanya, *Iggeres HaKodesh*, Epistle 28; the *maamar* entitled *Basi LeGani*, 5711.

המלחמה ע"י משה דוקא, ומהו שנשלם נשמתו על ידי זה כו'.
קיצור. מלחמת מדין שייכת למשה והסתלקותו.

- למה היתה צריכה
להיות המלחמה על
ידי משה דוקא,
ומהו שנשלם נשמתו
על ידי זה כו'. a) Why did the war have to be waged specifically
by Moshe?
b) Why would his soul attain perfection through
this?

קצור. Summary:

מלחמת מדין The war against Midian;
שייכת למשה והסתלקותו. its connection to Moshe and his passing.

ב) וגם צריך להבין בעצם ענין המלחמה במדין, דעיקר הכוונה⁹ בזה היה לנקום נקמת בני ישראל מהמדינים, לא בכדי לרשת את ארצם, כי לפי הנראה מהכתובים, לא ירשו את ארץ מדין. דמה שירשו בני גד וראובן וחצי שבט מנשה הי' מארץ סיחון ועוג, וכמו שפרש"י ע"פ⁶ עטרות ודיבון (ולדברי הרמב"ן בפ' בלק

— 2 —

וגם צריך להבין בעצם ענין המלחמה במדין, It is also necessary to understand the fundamental nature of the war against Midian.

דעקר הכונה בזה הי' לנקום נקמת בני ישראל מהמדינים, The principal reason⁹ behind it was to exact retribution for the Children of Israel from the Midianites

לא בכדי לרשת את ארצם, rather than to acquire their lands, כי לפי הנראה מהכתובים, לא ירשו את ארץ מדין. for the Torah implies that the land of Midian did not become part of Israel's inheritance.

דמה שירשו בני גד וראובן וחצי שבט מנשה הי' מארץ סיחון ועוג, The lands inherited by the tribes of Gad, Reuven and half of Menashe had belonged to Sichon and Og,

These lands were also not part of the land originally destined for the Jewish people.¹⁰ They were conquered by the Jews through wars led by Moshe. However, in contrast to the land of Midian, these lands became part of the inheritance of the Jewish people.

וכמו שפרש"י על פסוק עטרות ודיבון as *Rashi* explains on the phrase,¹¹ "Ataros and Divon."

(ולדברי הרמב"ן בפ' בלק על פסוק זקני מדין, (*Ramban's* understanding of the narrative conflicts with the above. Commenting on the words,¹² "the elders of Midian" in *Parshas Balak*, he states that

9. See *Ramban* on *Bamidbar* 31:23, *Rabbeinu Bachya*, and other commentaries. The fact that the Midianite war was not a war to conquer land resolves *Raavad's* critique of *Rambam's* ruling at the end of *Hilchos Shemitos VeYovelos* 13:10. The explanation of the *Kesef Mishneh* (*ibid.*) is different, but this is not the place for further elaboration. See *Likkutei Sichos*, Vol. 26, p. 206ff.

10. See *Bamidbar* 34:3-12.

11. *Bamidbar* 32:3. *Rashi* states that the cities mentioned were captured from Sichon and Og.

12. *Ibid.* 22:4.

ע"פ זקני מדין, הי' מדין בכלל ארץ סיחון, ונמצא בכלל ירושת ארץ סיחון נכלל גם ארץ מדין. ולפ"ז צ"ל שלא נשלמה שלימות מלחמת סיחון עד שנלחמו במלכי מדין. ולא משמע כן מהפסוקים), כ"א עיקר הכוונה הי' לנקום כו'. וצ"ל בזה, דבמאמר ה' למשה כתיב נקום בני ישראל כו', ומשה אמר לישראל לתת את נקמת הוי' במדין⁸. וצ"ל מהו ענין נקמת הוי', הלא לא עשו מדין רעה רק לישראל, וכמ"שי

הָיָה מִדְיָן בְּכֻלּוֹ אֶרֶץ סִיחֹן, the territory of Midian was actually part of the land of Sichon.

וְנִמְצָא בְּכֻלּוֹ יְרֵשֶׁת אֶרֶץ סִיחֹן נִכְלָל גַּם אֶרֶץ מִדְיָן. Thus, Midian was included within the land inherited from Sichon,

וּלְפִי זֶה צְרִיכִים לֹאמַר שֶׁלֹּא נִשְׁלְמָה שְׁלֹמֹת מִלְחַמַת סִיחֹן עַד שֶׁנִּלְחַמוּ בְּמַלְכֵי מִדְיָן. According to this understanding, it must be said that the war with Sichon was not completed until after the war against the kings of Midian. Thus, Ramban's view differs from the statement made previously that the Jews did not inherit the land of Midian.

וְלֹא מִשְׁמַע בֶּן מִהַפְּסוּקִים), However, the literal meaning of the Scriptural verses does not support Ramban's view and, therefore, the statement that the land of Midian was not inherited by the Jews can be accepted.)

כִּי אִם עֵקֶר הַפְּוֹנָה הָיָה לְנִקְוֹם כּו'. Thus, the principal reason behind this war was retribution.

וְצָרִיף לְהַבִּין בְּזֶה, It is also necessary to understand a seeming contradiction:¹³

דְּבַמְאָמַר ה' לְמֹשֶׁה כְּתִיב נְקוּם נְקַמַת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל כּו', When quoting G-d's words to Moshe, Scripture states, "Exact the retribution of the Children of Israel,"

וּמֹשֶׁה אָמַר לְיִשְׂרָאֵל לְתַת אֶת נְקַמַת הוִי' בְּמִדְיָן. yet Moshe tells Israel "to exact the retribution of G-d from Midian."

וְצָרִיף לְהַבִּין מַהוֹ עֲנִיִן נְקַמַת הוִי', We must understand what is meant by "the retribution of G-d."

13. *Bamidbar Rabbah*, the beginning of *Parshas Matos*.

כי צוררים הם לכם כו', ועל זה אמר נקום בני ישראל כו', אבל מה שייך זה לשם הוי'. ואם מפני שחלק הוי' עמו¹⁰, וכתיב¹¹ יצרנהו כאישון עינו, כל הנוגע בהם כאלו נוגע בבבת עינו כו', וממילא נקמת ישראל הוא נקמת הוי' כו', הנה באמת כן הוא¹², אמנם ממה שפרט כאן לתת נקמת הוי' במדין, משמע שיש לזה שייכות בפרט

הלא לא עשו מדין Midian harmed only Israel,
רעה רק לישראל,

וקמו שפיתוב כי as it is written,¹⁴ “For they harass you.”
צוררים הם לכם כו',

ועל זה אמר נקום נקמת As a response to this, it is said, “Exact the retri-
בני ישראל כו', bution of the Children of Israel.”

אבל מה שייך זה לשם הוי'. But what does this have to do with the retribu-
tion of G-d, and more particularly, with G-d’s name
Havayah,¹⁵

ואם מפני שחלק הוי' עמו, True, it is written,¹⁶ “part of G-d is His people,”
וכתיב יצרנהו כאישון עינו, and “He kept them as the apple of His eye.”

כל הנוגע בהם כאלו And our Sages say,¹⁷ “Whoever touches them, it is
נוגע בבבת עינו כו', as if he touches the apple of His eye.”

וממילא נקמת ישראל From these texts, it follows that the “retribution of
הוא נקמת הוי' כו', Israel” is simultaneously the “retribution of G-d.”

הנה באמת כן הוא, All this is, indeed, true.

אמנם ממה שפרט כאן However,¹⁸ from the specific wording of the text,
לתת נקמת הוי' במדין, “Exact the retribution of *Havayah*,”

14. *Bamidbar* 25:28.

15. The Four-Letter Name of G-d, י-ה-ו-ה, as commonly pronounced in the study of *Chassidus*. This name is associated with the G-dly light that entirely transcends the structures of the world, being past, present, and future as one.

16. *Devarim* 32:10.

17. See *Gittin* 57a, based on *Zechariah* 2:12.

18. See *I Shmuel*, 2:10 and commentaries there; *Likkutei Torah, Parshas Naso*, the *maamar* entitled *Havayah Yeichatu*, ch. 1.

לשם הוי', דהיינו דקליפת מדין הוא היפך ומנגד לגמרי לשם הוי'. ובמה שפעלו מדין והחטיאו את ישראל, שזהו פעולת והתפשטות קליפתם כו', פגמו בזה בשם הוי'. ועל זה אמר לתת נקמת הוי' במדין, לנקום מהם ולאבדם, שעי"ז יתוקן הפגם כו'. ולכאורה אין זה מובן, מהו"ע המנגד דמדין לשם הוי', עד שאומר ע"ז לתת נקמת הוי' כו',

מִשְׁמַע שְׂיִישׁ לְזֶה שִׁיכוֹת
בְּפִרְט לְשֵׁם הוִי', the implication is that the war against Midian is
intrinsically connected to G-d's name *Havayah*.

דְּהִינּוּ דְקִלְפַת מְדִיָן
הוּא הַפֶּךְ וּמְנַגֵּד
לְגַמְרֵי לְשֵׁם הוִי'. The intent is that Midian, as well as being an actual
nation, is representative of a spiritual force, a power in
the realm of evil. From the above verse, it appears that
the *kelipah*¹⁹ of Midian is the evil counterpart and
force opposing G-d's name *Havayah*.

וּבְמַה שֶׁפָּעְלוּ מְדִיָן
וְהַחְטִיאוּ אֶת יִשְׂרָאֵל, When Midian caused Israel to sin,

שֶׁזְּהוּ פְעֻלַת וְהַתְּפִשְׁטוֹת
קְלִפְתָּם כו', through the activity and expression of its *kelipah*,
i.e., the evil that is its spiritual source,

פָּגְמוּ בְזֶה בְשֵׁם הוִי'. a blemish was brought upon the name of G-d i.e.,
there was an obstruction to the revelation of G-dliness.

וְעַל זֶה אָמַר לְתַת
נְקַמְתִּי הוִי' בְּמְדִיָן, Concerning this, it is written, "to exact the retri-
bution of *Havayah* from Midian,"

לְנִקּוּם מֵהֶם וּלְאַבְדֵם, i.e., by taking revenge against them and destroy-
ing them,

פְּעַל יְדֵי זֶה יִתְקַן הַפְּגָם כו'. the Jews would rectify that blemish.

וּלְכַאוֹרָה אֵינֶן זֶה מוּבָן, On the surface, this is difficult to understand:

מַהוּ עֲנִיֵן הַמְּנַגֵּד
דְּמְדִיָן לְשֵׁם הוִי', How is it that Midian is the evil counterpart of
G-d's name *Havayah*,

עַד שְׂאוּמֵר עַל זֶה לְתַת
נְקַמְתִּי הוִי' כו', to the point that destroying them is called "the ret-
ribution of *Havayah*"?

19. *Kelipah* literally means "shell" or "peel." Kabbalah uses this term to refer to the forces of evil.

דלכאורה, מה שיכול להיות פגם בשם הוי' הוא יותר מהז' אומות, שהן הז' מדות רעות, שהן לעומת זה דקדושה, כידוע¹², אבל מדין אינו בכלל הז' אומות כלל כו'. ועוד צ"ל מ"ש החלצו מאתכם, הי' צ"ל יחלצו, דהחלצו משמע כולכם, ולפי מ"ש מאתכם, שלא הלכו כולם למלחמה, רק אלף למטה, כמ"ש אח"כ, וז"ש מאתכם ולא

וְלְכַאֲוָרָה, מֵה שְׂיָכוֹל
לְהִיּוֹת פָּגַם בְּשֵׁם הוִי'
הוּא יוֹתֵר מֵהז' אֲמוֹת, One might think that the seven Canaanite nations would cause a greater blemish in G-d's name *Havayah*

שֶׁהֵן הַז' מִדּוֹת רָעוֹת, שֶׁהֵן לְעִמְתָּ זֶה דְקִדּוּשָׁה, כִּידוּעַ²⁰ לְעִמְתָּ זֶה דְקִדּוּשָׁה, כִּידוּעַ, for, as is well-known,²⁰ they represent the seven evil attributes, the antithesis of holiness.

Every entity in this world is a representation of spiritual reality above. Just as there are seven emotive qualities in the realm of holiness corresponding to the seven *midos*,²¹ there are seven emotive qualities in the realm of evil. The seven Canaanite nations are an embodiment of these seven undesirable qualities.

אֲבָל מִדִּין אֵינּוּ בְּכֻלָּל
הַז' אֲמוֹת כָּל כּו'. Midian, however, is not one of these seven nations. When the Torah speaks of the seven Canaanite nations, it never mentions Midian.

וְעוֹד צָרִיךְ לְהַבִּין, מֵה
שֶׁכְּתוּב הַחֲלִצוּ מֵאֲתָכֶם Another matter requiring explanation is the Torah's use of the word *Heichaltzu* ("arm yourselves").

הִיָּה צָרִיךְ לְהִיּוֹת יִחְלָצוּ, *Yeichaltzu*, in the third person, would have been more appropriate,

דְּהַחֲלִצוּ מִשְׁמַע בְּלָכֶם, To explain: *Heichaltzu* implies "all of you."

וּלְפִי מֵה שֶׁכְּתוּב מֵאֲתָכֶם, But since the verse states, "Arm *from* you,"

שְׁלֹא הִלְכוּ כָּלֶם לְמִלְחָמָה,
רַק אֶלֶף לְמִטָּה, כְּמוֹ
שֶׁכְּתוּב אַחַר כֵּן, meaning that the people did not all go to war, only one thousand per tribe, as the Torah subsequently indicates,

20. See *Torah Or*, p. 99a, et al.

21. See *Tanya*, ch. 3.

כולכם, א"כ הול"ל יחלצו ולא החלצו, דמשמע שקאי על כללות ישראל, שיחלצו ויזדרזו למלחמה זו כו'. וגם מ"ש אח"כ אלף למטה כו' לכל מטות ישראל, הול"ל מכל מטות כו'.

קיצור. ענין מלחמת מדין. מנגד לשם הוי'. קושיות בלשון הכתוב.

וְזֶהוּ שְׁפָתוֹב מֵאֲתֹכֶם וְלֹא כָּלְכֶם,	which is why the text states “ <i>from you</i> ” (i.e., “part of you”) rather than “all of you,”
אִם כֵּן הָיָה לִיָּה לְמִימַר יְחַלְצוּ וְלֹא הִחַלְצוּ,	it follows that <i>yeichaltzu</i> , rather than <i>heichaltzu</i> , would have been the preferred term,
וּמִשְׁמַע שְׁקָאֵי עַל כָּל־לוֹת יִשְׂרָאֵל,	for the latter refers to the Jewish people as a whole,
שִׁיחַלְצוּ וְיִזְדָּרְזוּ לְמִלְחָמָה זֹו כו'.	implying that they all should arm themselves and ardently prepare for this war.

The Rebbe Rashab is explaining that seemingly it would have been more appropriate for the verse to use the term *yeichaltzu* rather than *heichaltzu* because *yeichaltzu* implies that soldiers would be selected from among the tribes, while *heichaltzu* implies that the entire people would go to war.

וְגַם מֵה שְׁפָתוֹב אַחַר כָּף אֶלֶף לְמִטָּה כו' לְכָל מַטּוֹת יִשְׂרָאֵל,	Another question regarding the passage: Instead of stating, “One thousand per tribe... <i>for all the tribes of Israel,</i> ”
הָיָה לִיָּה לְמִימַר מִכָּל מַטּוֹת כו'.	seemingly, the verse should have said “ <i>from every tribe.</i> ”

קצור. Summary:

עֲנִיִן מִלְחַמַת מִדְיָן.	The meaning of the Midianite war;
מִנְגַד לְשֵׁם הוִי'.	the opposition to G-d's name <i>Havayah</i> ;
קִשְׁיוֹת בְּלִשׁוֹן הַכְּתוּב.	questions on the language used in the Torah.

- (א) לכללות מאמר זה ראה לקו"ת פ' מטות ד"ה החלצו פ"א [פה, ד ואילך].
 (ב) מדרש רבה ריש פ' מטות.
 (ג) ראה רמב"ן עה"ת מטות ל"א ב.
 (ד) ראה בסידור שער הל"ג בעומר [דש, ב ואילך].
 (ה) ראה רמב"ן מטות ל"א, כ"ג. בחיי. ועוד. — ועפ"ז דמלחמת מדין לא הייתה בכדי לרשת את ארצם, סרה ג"כ השגת הראב"ד על הרמב"ם סוף הלכות שמיטה ויובל ודלא כהכס"מ⁵. ואכ"מ.
 (ו) מדרש רבה ר"פ מטות.
 (ז) ע"פ זכריו ב', י"ב.
 (ח) ראה שמו"א ב', י' במפרשים. ובלקו"ת פ' נשא ד"ה הוי' יחתו פ"א [כה, ג].

- (1) מאמר זה נדפס בקונטרס בפ"ע בשנת תש"ט (וכמה פעמים לאח"ז) עם מראי מקומות והערות בשולי הגליון מכ"ק אדמו"ר. בהוצאה זו ניתוספו ע"י המו"ל מ"מ לפסוקים מחז"ל וכו' (בהערות הממוספרות).
 המאמר מיוסד, כנראה, על ד"ה וידבר משה גו' החלצו במאמרי אדמו"ר האמצעי מטות ע' א'תשלט ואילך — שמיוסד, כנראה, על ד"ה החלצו במאמרי אדמו"ר הזקן תקס"ו ח"ב ע' תקצ ואילך (שהוא הנחה אחרת מד"ה הנ"ל שבלקו"ת מטות שבהערה ד"ה וידבר וגו' החלצו"). לכמה ענינים המבוארים בהמאמר — ראה ד"ה החלצו תש"מ, תשמ"ז.
 (2) מטות לא, א"ד.
 (3) כז, י"ב.
 (4) חוקת כא, כג ואילך. מטות לב, לג.
 (5) ראה לקו"ש חכ"ג ע' 206 ואילך.
 (6) שם, ג.
 (7) כב, ד.
 (8) ראה ד"ה הנ"ל תש"מ.
 (9) פינחס כה, יח.
 (10) האזינו לב, ט.
 (11) שם, י.
 (12) ראה תו"א מגילת אסתר צט, סע"א. מאמרי אדמו"ר הזקן תקס"ב ח"א ע' קסח. תקס"ה ח"א ע' תיד. סידור עם דא"ח קפט, ב. מאמרי אדמו"ר האמצעי דברים ח"א ס"ע ד ואילך. וראה לקו"ש חכ"א ע' 229 ובהערה 39 שם.

לזכות

חיים יעקב זאב

בן שרה שיחי

לרפואה שלימה וקרובה מיד ממש

